

**Kunstendecreet hoorzitting, 12.02.2004,
tekst Gemeenschappelijk vakbondsfront ACV Transcom - CULTUUR & Acod Cultuur**

Wij danken u dat we voor de eerste maal op een hoorzitting ook onze stem kunnen laten horen. Wij hopen maar dat we er geen spijt van krijgen. Onze benadering splitsen wij op in 2 luiken, een **micro-benadering** en een **macro-benadering**.

I. MICRO-BENADERING

Bij het hoofdstuk micro-benadering laten wij niet na om met genoegdoening vast te stellen dat een aantal zaken werden aangepast ingevolge ons schrijven van april 2003 en de vergadering die we hadden op het kabinet Cultuur op 06.05.2003.

Toch blijven er nog enkele aandachtspunten over:

1. Timing: art 6, §6: 1 jaar ipv 6 mnd: "Vlaamse regering neemt 6 maanden voor begin meerjarige periode een beslissing: Totaal onmogelijk om als culturele instelling artiesten op voorhand (2, 3 jaar bij opera en orkesten) te boeken wegens risico niet subsidiëring. Men moet minstens 1 jaar als periode nemen."

2. Art 7 §1, 11: Zorg dragen voor het eigen archief: Dat is natuurlijk zinvol maar impliceert wel bijkomend werk waarvoor bijkomende middelen moeten voorzien worden.

3. Stageplaatsen musici in opleiding & geven van kansen aan jonge musici zijn voorzien in het Muziekdecreet. Aangezien dit wordt opgeheven, lijkt het dan ook logisch dat men dit zou inbouwen in het voorliggende Kunstendecreet.

4. Het is niet duidelijk waar de **grens** ligt tussen **organiseren** van **kunsteducatie** binnen dit nieuwe decreet en de taak van "**gespecialiseerde instellingen**" in het decreet volwassenvorming. Heel wat instellingen hebben zich reeds gespecialiseerd op het vlak van kunsteducatie in een decretale omkadering. Dit dreigt dus voor verwarring te zorgen.

5. Wij vragen reeds jaren om cijfergegevens over de decreten. (Sinds de Staten generaal van de acteurs in 2001). Hoeveel tewerkstelling, verhouding werkingskosten, enz. Ook in de loop van 2003 hebben wij nog verwoede maar vruchteloze pogingen ondernomen:

- *Vraag werd nog eens door Kab. Cult. aan administratie gesteld.*
- *Cijfers zijn niet verwerkt*
- *Software en administratief probleem*
- *Organisaties zijn niet altijd happig om cijfers te geven (veel werk)*
- *Uniform rapportagesysteem is een probleem*
- *Rol voor steunpunten?*

Ook hadden wij contacten met de VDP (Vlaamse Directies Podiumkunsten) over dit onderwerp. Hier

bleek het volgende uit:

- *RISK programma is in praktijk niet toepasbaar, want alle gegevens moeten per persoon en contract telkens opnieuw ingevoerd worden.*

- *Er bestaan sociale balansen, via sociale secretariaten die gestandaardiseerd zijn. Deze balansen kunnen opgevraagd worden bij ministerie.*

- *Vanaf invoering kunstenaarsstatuut zal men zien wie kunstenaar is (daar waar men nu nog valt onder noemer bediende) op deze balansen*

Wel stellen we nu vast na de start van het statuut van de kunstenaar, na 8 maanden ervaring, dat deze hoop nog verre van gerealiseerd is. Waarom nu niet reeds proberen te gebruiken wat reeds als systeem voorhanden is, in plaats van te wachten op een nieuw systeem.

6. Ook nemen we kennis van het **advies 35.954/3 van de Raad van State** en vragen ons af wat er met dit advies gedaan werd. Wij zijn verontrust dat zoveel opmerkingen van de RVS zonder gevolg lijken te blijven.

7. Ook wij vinden het **ongelukkig** dat wij heel **dikwijls moeten lezen** dat de **Vlaamse regering dit of dat later zal bepalen**. Dit is natuurlijk het directe gevolg van dat men een ogenschijnlijk positief bedoeld mammoetdecreet maakt, wat uiteraard als nadeel heeft dat men in het kaderdecreet en gelet op de diversiteit van de disciplines, te weinig concreet kan zijn.

II. MACRO-BENADERING

Bij dit luik willen we volgende punten onder uw aandacht brengen:

1. Sociaal bekeken: geen garantie in decreet zelf over minimum % financiering van medewerkers, dat wordt door de Vlaamse Regering in een besluit geformuleerd. Dit is hic et nunc een achteruitgang tegenover de huidige situatie in het decreet podiumkunsten.

Onze grote bekommernis is de volgende:

2. Timing CAO

De beleidsplannen moeten ingediend worden in september 2004, de werkgevers geven steeds het argument dat ze geen loonsverhogingen kunnen geven omdat de beleidsplannen opgemaakt werden voor 4 jaar op basis van bestaande CAO's.

3. Wij durven hier eisen dat de **beleidsplannen** worden opgemaakt **rekening houdende met 10% loonsopslag** exclusief index en anciënniteit, daar we reeds sinds 1993 geen enkele loonsopslag hebben verkregen.

Uit de **loonstudie** van Hay blijkt dat we helemaal **onderaan de ladder** staan in vergelijking met de markt. Met markt wordt hier bedoeld de betaalde lonen in Vlaanderen en Brussel, zowel in privé als in semi-overheidsinstellingen. Enkele uitzonderingen niet te na gesproken, halen we zelfs de mediaan niet en zitten in

het kwartaal Q1. In mensenwoorden vertaald wil dat zeggen, 75% van de referentie-instellingen uit de studie verdienen meer dan de gehanteerde barema's in de podiumkunsten, dans, muziek, enz

Einde van de vorige eeuw leerde ons ook een interessante studie van de Nederlandse Toonkunstenaarsbond, dat als we er van uitgaan dat de lonen in Nederland vergelijkbaar zijn met de lonen in België, wij helemaal onderaan bengelen in vergelijking met landen zoals Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk, enz.

We hoeven maar een vergelijking te maken met de wedden in onderwijs om vast te stellen dat we mijlenver achterlopen...

Voor de beeldende kunst is er de CAO in de culturele centra (pc 329), en er moet absoluut worden onderhandeld voor de sectoren die nu niets hebben.

4. Kunstenloket: Waarom dit ook niet verankeren in het decreet?

We lezen een ruim hoofdstuk over de steunpunten, en lief als we zijn geven we daar geen commentaar op. We krijgen nu de mogelijkheid - door het sectorconvenant tussen de Vlaamse regering en de sociale partners van pc 304, die quasi ondertekeningrijp is - om ook een "kunstenloket op te richten.

Er is nood aan **info over sociaal statuut van de kunstenaars**, voor de kunstenaars, maar ook voor de organisaties en organisatoren. De situatie is soms wraakroepend: Er werden vooral in bepaalde muzieksectoren geen sociale bijdragen betaald en deze trend zet zich nog steeds door. Jammer genoeg weten wij maar al te goed dat sommige grote werkgevers zoals festivals heel vaak de wet niet respecteren.

5. Jammer genoeg blijft het onze overtuiging dat de kunstenaars steeds meer en meer in preciaire situaties belanden. Er zijn quasi geen contracten meer van onbepaalde duur en in de 'grote' gezelschappen dramatische kunst zijn er hooguit nog kleine kernen van acteurs die een jaarcontract krijgen. De grote massa van acteurs heeft stempelgeld als basisinkomen en werken voor de rest steeds met korte contracten... is dat de bedoeling? De omkadering kost handen vol geld, doch de kunstenaars leven van de dop. Daar stelt zich toch een fundamenteel maatschappelijk probleem.

6. Ook de versnippering van subsidies is geen goede zaak. In de sector muziek worden soms veel te kleine bedragen toegekend waardoor de instellingen eigenlijk niet in staat zijn om CAO's toe te passen. Het is dus wel een goede zaak dat in het decreet is opgenomen dat men de organisaties op hun financiële haalbaarheid zal toetsen.

7. Verder moeten we erop wijzen dat de "grote instellingen" niet in weelde leven: de Vlaamse Opera wordt gedwongen steeds meer besparingen door te voeren, het

VRO-VRK heeft problemen met infrastructuur en tekort aan middelen. Wat zich ook manifesteert in de krappe leiding die men deze week in een mini-constellatie heeft aangesteld... Er zou meer zorg en fierheid moeten zijn voor de eigen instellingen van de Vlaamse regering. Is het eigenlijk wel normaal dat zij nu ook om de vier jaar zullen worden geëvalueerd? De overheid kiest er toch bewust voor om bepaalde instellingen structureel te subsidiëren. Wel is het normaal dat er uiteraard op de kwaliteit wordt toegezien. En echt blij zijn we wel dat als er wat fout loopt, het de leiding is die de laan wordt uitgestuurd, en niet de instelling die wordt gestraft.

8. Wat betreft de sociaal artistieke projecten en de kunsteducatie denken we dat de **afbakening** met het **decreet voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk** beter moet worden afgelijnd. We vinden het wel een goede zaak dat deze projecten zijn opgenomen in het kunstendecreet. Moet men misschien ook niet overwegen de gespecialiseerde instellingen van de sociaal cultureel volwassenenvorming in dit decreet op te nemen.

9. Subsidiëring aan de kunstenaars

Voor ons stelt zich wel het probleem dat de subsidie rechtstreeks wordt uitbetaald aan de kunstenaars: is de opdrachtgever niet de 'werkgever' zoals voorzien in de nieuwe wet sociaal statuut van de kunstenaars 1/7/2003?

10. Wat betreft de beoordelingscommissies dringen wij aan dat vooral ook de **stem van de kunstenaars** zou worden **gehoord**. Het zijn tenslotte de kunstenaars die de kunst maken, het gaat niet op dat er quasi uitsluitend wordt geoordeeld door "deskundigen". Voor ons staan de echte deskundigen op de Bühne.

Tot slot denken we dat een **kunstendecreet slechts goed kan functioneren als er voldoende middelen tegenover staan**. Zodus wordt de begroting 2006 cruciaal voor de uitvoering van dit decreet. Wij roepen hierbij alle partijen op om gezamenlijk te ijveren voor meer middelen voor cultuur opdat alle geledingen van de bevolking ook daadwerkelijk zouden kunnen genieten van de uitvoering van dit kunstendecreet.